

14. Colaborări de impACT

TITLUL LUCRĂRII

**Ansamblul de
locuințe rurale din
Aiton**

AUTOR PRINCIPAL

**Arh. Horațiu Șerban
Răcășan**

RELAȚIA

arhitect-beneficiar

Proiectul Ansamblului de locuințe rurale din Aiton, în care am fost implicați de la faza de urbanism până la faza de execuție, ne-a adus o serie de satisfacții pe de o parte, iar pe de altă parte o serie de provocări neașteptate. Bunul mers al proiectului și finalizarea cu succes al acestuia au fost puternic influențate de implicarea și dedicarea reprezentantului beneficiarului, preot dr. Vitus Bulbuk István, paroh al comunității reformate din Aiton, pe care avem onoarea să îl recomandăm la această secțiune, de colaborări de success.

Mai jos regăsiți câteva gânduri ale domniei sale cu privire la această colaborare:

Suntem naivi! Poate întotdeauna vom crede că dacă există un contract între două părți, există cunoștințe profesionale, există bună credință și există susținere financiară, atunci totul ar trebui să funcționeze. Factorii enumerați anterior reprezintă baza, dar toate acestea, chiar și ceea ce am mai putea adăuga la ele, au un singur punct de intersecție, OMUL! Dintr-un motiv oarecare, tindem să uităm acest lucru, deși este cel mai important factor care prevalează asupra tuturor celorlalți factori. Această realitate primordială poate avea un rezultat fie norocos, fie mai puțin norocos. Depinde ce ingrediente folosim.

Aș dori să vă spun povestea unui proiect care, de la prima idee și până la ultimul șurub montat, a ținut mereu și constant cont de om și datorită acestei atitudini a avut succes.

SATUL, pentru că acesta este spațiul la care se referă proiectul, a arătat și continuă să arate atât limitele sale, cât și potențialul său. Limitările satului ne sunt mai familiare, iar despre potențialul său se vorbește mai puțin și se observa și mai

puțin. Poate nu avem mindsetul de care este nevoie. Iar de potențialul său nu ne folosim aproape deloc.

Satul transilvănean intensifică sentimentul de efemeritate, capătă un fel de atmosferă bacoviană și rezonază cu nemulțumirea din noi. Nu e una... nu e alta... și nu e nici din cealaltă... auzim și spunem. Pentru a depăși această "viziune de sat" determinată este nevoie de niște ingrediente și de un element coagulator.

Vă povestesc despre cele pe care le cunosc. Oricât de anacronic ar suna, biserica poate fi un element coagulator – biserica care gândește totul în comunitate.

Câțiva preoți reformați dedicați, o identitate și o mentalitate urbană (sic!), o comunitate religioasă autohtonă dispusă să împartă spațiul de viață și bunurile proprii, patrimoniul arhitectural, identitatea regiunii și a satului și atașamentul față de acestea, un arhitect care să înțeleagă și să simtă cele enumerate, susținere financiară, respect reciproc (în ciuda tuturor defectelor umane), nervi de oțel până la capăt, comunicare constantă și deschisă, răbdare, angajament față de proiect,

dedicație și viziune - toate acestea sunt ingredientele esențiale ale acestui proiect, dar sunt convins că sunt esențiale și pentru orice proiect de dezvoltare a unui sat.

Fără aceste ingrediente, nu numai că implementarea proiectului va fi compromisă, dar și desfășurarea și eficiența acestuia pe termen lung vor fi îndoielnice. Firele lăsate "descâlcite" în procesul de implementare vă vor bântui ca un duh recurent pentru anii și deceniile care vor urma.

În democrația noastră specifică, credem că, dacă există bani, toate celelalte lucruri vor urma. Dar realitatea este că, dacă există oameni, există orice altceva, iar fără oameni, nu prea reușești. Prin urmare, în proiectul nostru de la Aiton am construit pentru oameni și pentru a-i salva pe oameni. Am construit o comunitate pentru a salva comunitatea care încă există. Această idee a devenit clară ca un crez și a necesitat un angajament atât din partea

investitorului, cât și din partea proiectantului și a constructorului. Ea a stabilit obiectivul, calea, starea de spirit, motivația, relația dintre părți. Și toate acestea fără a fi un proiect centrat pe profit din punct de vedere financiar.

Impactul realizării proiectului se resimte deja. Totul prinde viață la nivelul comunității bisericii. La nivelul satului, se pot prelua mai multe sarcini, se poate face mai mult, se accelerează răspunsul autorităților la cererile legitime. Sunt mai mulți copii la grădiniță, satul este mai "gălăgios", sunt mai multe vânzări în magazinul local. Lucruri mărunte, dar aceste lucruri mărunte cu un an înainte au fost abia perceptibile.

Un alt impact este reprezentat de viețile schimbate a 23 de familii. În acest spațiu sătesc, relațiile umane sunt mai vii și există răspunsuri simple la problemele de zi cu zi: vecinul care știe să repare instalația de apă, mama de alături care are grijă și de copilul meu timp de 3-4 ore, sau pur și simplu micile discuții cu ceilalți, un fel de *sharing is caring* offline și totuși live, astfel încât este un spațiu mai locuibil

decât orașul din punct de vedere al sănătății mentale.

Copiii au parte de cele mai multe "beneficii". Locul de joacă și joaca între ei capătă un nou sens. **Există spațiu și copii care să îl umple**, în timp ce părinții vorbesc între ei sau chiar au grijă de copiii celorlalți. Este o dinamică coezivă, ceea ce este rareori posibil în mediul urban aglomerat.

Impactul pe termen lung poate fi raportat în cel puțin 10 ani, răspunzând la următoarele întrebări:

Acest proiect are un impact uni- sau multi-generațional?

Îi va convinge și pe alții să aleagă același spațiu de locuit rural și să nu-l folosească doar ca sat de dormit?

Putem crește nivelul de educație preșcolară în sat, profitând de oportunitățile oferite de acest spațiu rural?

Este o comunitate sătească mică mai sănătoasă decât o comunitate rezidențială dintr-un oraș?

Sperăm că da!

Scopul este clar, trebuie doar să fructificăm oportunitățile. Suntem la jumătatea drumului....

Preot dr. Vitus Bulbuk István

14. Impact collaborations

PROJECT TITLE	LEAD AUTHOR	RELATIONSHIP
Aiton Rural Housing Complex	Arh. Horațiu Șerban Răcășan	arhitect-beneficiar

The Aiton Rural Housing Complex project, in which we were involved from the urban planning to the execution phase, brought us a number of satisfactions on one hand and a number of challenges on the other. The smooth running of the project and its successful completion were strongly influenced by the involvement and dedication of the client's representative, the priest **Dr. Vitus Bulbuk István**, parish priest of the reformed community of Aiton, whom we have the honour to recommend in this section.

Below you will find some of his thoughts on this collaboration.

„We are naive! We tend to think that if there is a contract between two parties, there is professional knowledge, there is good will and there is financial backing, then everything should work. The factors listed above are the basis, but all of these, even what we could add to them, have one point of intersection, THE HUMAN BEING! For some reason we tend to forget this, even though it is the most important factor that overrides all other factors. The reality is you can have either a fortunate or less fortunate outcome. It depends on what ingredients we use.

I would like to tell you the story of a project. From the first idea to the last screw installed, it has always and constantly taken people into account and thanks to this attitude it has been successful.

THE VILLAGE, because this is the place the project refers to, has shown and continues to show both its limitations and its potential. We are more familiar with the limitations of the village, while its potential is less talked about and less noticed. Perhaps we don't have the mindset that is

needed. And we make almost no use of its potential.

The Transylvanian village intensifies the sense of ephemerality, acquires a kind of Bacovian atmosphere and resonates with the discontent within us. We don't have this... we don't have that... and we don't have that either... we hear and say. To overcome this deterministic 'village vision' requires some ingredients and a coagulating element.

I'll tell you about the ones I know. As anachronistic as it sounds, the church can be a unifying element - the church that places community first.

A few dedicated reformed priests, an urban identity and mentality, a local religious community willing to share their living space and possessions, architectural heritage, regional and village identity and attachment to them, an architect who understands and feels the above, financial support, mutual respect (despite all human flaws), nerves of steel to the end, constant and open communication, patience, commitment to the project, dedication and vision - all these are the

essential ingredients of this project, but I am convinced that they are also essential for any village development project.

Without these ingredients, not only will the implementation of the project be compromised, but also its long-term progress and effectiveness will be questionable. The threads left "untangled" in the implementation process will haunt you like a recurring ghost for years and decades to come.

In our particular democracy, we believe that if there is money, all other things will follow. But the reality is that if there are people with goodwill, there is room for everything else, and without people, you don't really have chances to succeed. So in our Aiton project we built for people, to save people. We built a community to save the community that still exists. This idea became clear as a creed and required a commitment from both the investor and the designer and builder. It set the goal, the path, the mood, the motivation, the relationship between the parties. And all this without being a financially profit-centric project.

THE IMPACT of the project is already being felt. Everything is coming alive in the church community. At the village level, more tasks can be taken on, more can be done, the response of the authorities to legitimate requests is accelerated. There are more children in kindergarten, the village is "noisier", there are more sales in the local shop. Small things, but these small things a year before were barely noticeable.

The implementation of this project has also improved the lives of 23 families. Another impact is the changed lives of 23 families. In this village space, human relationships are more alive and there are simple answers to everyday problems: the neighbour who knows how to fix the water plumbing, the mother next door who also takes care of my child for 3-4 hours, or simply small discussions with others, a kind of sharing is caring offline and yet live,

so it is a more liveable space than the city in terms of mental health.

Children get the most "benefits". The place to play and the play takes on new meaning. **There is space for children and children to fill it**, while parents talk to each other or even look after each other's children. It's a cohesive dynamic, which is rarely possible in a crowded urban environment.

The long-term impact can be measured in at least 10 years by answering the following questions:

Does this project have a single or multi-generational impact?

Will it convince others to choose the same rural living space and not just use it as a sleeping village?

Can we increase the level of pre-school education in the village by taking advantage of the opportunities offered by this rural space?

Is a small village community healthier than a residential community in a city?

We hope so!

The goal is clear, we just need to make the most of the opportunities. We are halfway there....

Priest dr. Vitus Bulbuk István

